

Vägledning för handläggning av ansökan/anmälan om spridning av bekämpningsmedel på kommunens mark

Reviderad version 2022-10-17

Innehållsförteckning

Vägledning för handläggning av ansökan/anmälan om spridning av bekämpningsmedel på kommunens mark.....	1
Sammanfattning	4
Handläggarstöd för handläggning av ansökan/anmälan om spridning av bekämpningsmedel på mark och vägar som kommunen äger, förvaltar eller utarrenderar	6
Inledning	6
Gällande mål	6
<i>Policy för kemiska bekämpningsmedel i Trelleborgs kommun</i>	7
<i>Samhällsbyggnadsnämndens mål och riktlinjer för spridning av kemiska bekämpningsmedel i Trelleborgs kommun</i>	7
”Delmål 1-kommunägd mark.....	7
”Delmål 2-av kommunen utarrenderad mark.....	7
Underlag för bedömning vid handläggning av ansökan om tillstånd och anmälan om spridning av bekämpningsmedel på mark och vägar som kommunen äger, förvaltar eller utarrenderar	8
<i>Förbud att sprida växtskyddsmedel på vissa områden</i>	8
<i>Dispens från förbuden i 37 §</i>	9
<i>Ansökan om tillstånd att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel</i>	9
<i>Anmälan om att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel</i>	10
<i>Punktbehandling mm.</i>	10
<i>Naturvårdsverkets Vägledning om tillstånd och anmälan vid användning av växtskyddsmedel inom särskilda områden</i>	11
<i>Växtskyddsmedel med låg risk</i>	11
<i>Punktbehandling</i>	11
<i>Ytavrinning och dränering</i>	12
<i>Användning av alternativa metoder</i>	12
<i>Malmö stads riktlinjer för kemiska bekämpning 2015</i>	12
Miljöavdelningens bedömning vid handläggning av ansökan om tillstånd respektive anmälan om spridning av bekämpningsmedel	13
Handläggning av ansökan om tillstånd till eller anmälan om spridning av växtskyddsmedel	13
Ansökan om tillstånd för spridning av bekämpningsmedel på grusytor	15
Dispens att sprida växtskyddsmedel på vissa områden	15
Handläggning av tillståndsansökan i vattenskyddsområden	15

Tillstånd för spridning av bekämpningsmedel krävs enligt skyddsföreskrifterna i vattenskyddsområdenas inre och yttre zon.....	16
Bedömning av information om användning av biocider	16
Övriga aspekter att ta hänsyn till vid bedömning av ansökan/anmälan.....	16

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning har tagit fram ”Vägledning för handläggning av ansökan/anmälan om spridning av bekämpningsmedel på kommunens mark”. Vägledningen ska vara en hjälp för miljöavdelningens handläggning av ansökan och anmälan om spridning av bekämpningsmedel på mark och vägar kommunen äger, förvaltar eller utarrenderar. I vägledningen finns avsnitt hur handläggaren bedömer vid handläggning av ansökan och anmälan gällande växtskyddsmedel samt bedömer vid information om användning av biocider.

Vägledningen innehåller avsnitt om bedömning vid handläggning av ansökan och anmälan gällande växtskyddsmedel samt bedömning av information om användning av biocider. Vidare innehåller vägledningen avsnitt om handläggning av tillståndsansökan i vattenskyddsområdena samt användning av alternativa metoder. Vägledningen innehåller som hjälp till bedömning Naturvårdsverkets vägledning om tillstånd och anmälan vid användning av växtskyddsmedel inom särskilda områden samt Malmö stads riktlinjer för kemisk bekämpning från 2015.

Till vägledningen hör ”Kunskapsunderlag till Vägledning för handläggning av ansökan/anmälan om spridning av bekämpningsmedel på kommunens mark”. Kunskapsunderlaget innehåller avsnitt om de nationella och regionala miljömålen, Miljömålsprogram 2022–2030 för Trelleborgs kommun, gällande lagstiftning avseende spridning av bekämpningsmedel, samt en historik om lokala miljömål i tidigare Miljömålsprogram 2014–2020.

Vägledningens syfte är att vara ett verktyg för att uppfylla de nationella och regionala miljö kvalitetsmålen för Giftfri miljö, samt de lokala miljömålen i Miljömålsprogram 2021–2030 för Trelleborgs kommun. Syftet är också att minska tillförseln och exponeringen av bekämpningsmedel till människor, mark och vatten i Trelleborgs kommun. De lokala miljömålen som berör vägledningen är Miljömålsprogrammets Inriktning 4. Giftfri Livsmiljö (mål 7 och 8), samt Inriktning 2. Vatten i balans (mål 3 och 4), enligt följande:

Mål 7: ”Mänsklig exponering för miljögifter och andra farliga ämnen ska minimeras. Särskilt fokus ska ligga på att skydda barn.”

Mål 8: ”Tillförsel av miljögifter och andra farliga ämnen till mark, ytvatten, grundvatten, hav och luft ska minimeras, främst med hjälp av nya tekniska lösningar.”

Mål 3: ”Grundvattnet ska fortsatt bibehålla en god kvalitet.”

Mål 4: ”Vattendrag, våtmarker, sjöar och hav ska ha god vattenstatus som möjliggör balans och rik biologisk mångfald.”

I mål 8 anges i ett av åtgärdsförslagen: ”Vägledning ska tas fram för handläggning av ansökan/anmälan för spridning av bekämpningsmedel på

mark och vägar som kommunen äger, förvaltar och utarrenderar.”
Åtgärdsförslaget har som indikator: ”Minskning av använd mängd
bekämpningsmedel på mark och vägar som kommunen äger, förvaltar och
utarrenderar.”

Följande gällande dokument har tidigare tagits fram för att uppfylla det nationella
miljökvalitetsmålet för Giftfri miljö avseende bekämpningsmedel: ”Policy för
kemiska bekämpningsmedel i Trelleborgs kommun”, antagen i
Kommunfullmäktige år 2014. Vidare antogs år 2014 ”Samhällsbyggnadsnämndens
mål och riktlinjer för spridning av kemiska bekämpningsmedel i Trelleborgs
kommun” för att uppfylla policyn, samt år 2020 ”Riktlinjer för tillståndsprövning
vid ansökan om yrkesmässig spridning av växtskyddsmedel inom Trelleborgs
kommuns vattenskyddsområden.”

Handläggarstöd för handläggning av ansökan/anmälan om spridning av bekämpningsmedel på mark och vägar som kommunen äger, förvaltar eller utarrenderar

Inledning

Denna vägledning ska vara en hjälp för miljöavdelningens handläggning av ansökan och anmälan om spridning av bekämpningsmedel på mark och vägar kommunen äger, förvaltar eller utarrenderar. I vägledningen finns avsnitt hur handläggaren bedömer vid handläggning av ansökan och anmälan gällande växtskyddsmedel samt bedömer vid information om användning av biocider.

Trelleborgs kommun äger för närvarande 1652 hektar mark. Av detta är 615 hektar jordbruksmark, vilket motsvarar ungefär 2 % av den totala arealen jordbruksmark i kommunen.

Vägledningen kan även användas som underlag för ansökan/anmälan från privata aktörer.

Gällande mål

Vägledningen har tagits fram av Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning som verktyg för att uppfylla Trelleborgs kommuns policy för kemiska bekämpningsmedel. Vägledningen ska också uppfylla de nationella och regionala miljökvalitetsmålen "Giftfri miljö", "Grundvatten av god kvalitet", "Levandesjöar och vattendrag", "Ett rikt odlingslandskap", Vattendirektivet, samt de globala hållbarhetsmålen.

Vägledningen ingår som åtgärdsförslag i Miljömålsprogram för Trelleborgs kommun 2021–2030, mål 7 och mål 8 i inriktningen Giftfri Livsmiljö enligt:

”Mål 7: Mänsklig exponering för miljögifter och andra farliga ämnen ska minimeras. Särskilt fokus ska ligga på att skydda barn.”

”Mål 8: Tillförsel av miljögifter och andra farliga ämnen till mark, ytvatten, grundvatten, hav och luft ska minimeras, främst med hjälp av nya tekniska lösningar.”

I mål 8 anges i ett av åtgärdsförslagen: ”Vägledning ska tas fram för handläggning av ansökan/anmälan för spridning av bekämpningsmedel på mark och vägar som kommunen äger, förvaltar och utarrenderar.” Åtgärdsförslaget har som indikator: ”Minskning av använd mängd bekämpningsmedel på mark och vägar som kommunen äger, förvaltar och utarrenderar.”

I riksdagens definition av generationsmålet anges att "Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser."

Samhällsbyggnadsnämnden har tagit fram en policy gällande kemiska bekämpningsmedel, som antogs i kommunfullmäktige 2014 med ett lokalt mål för bekämpningsmedel och som fortfarande gäller:

Policy för kemiska bekämpningsmedel i Trelleborgs kommun

"Denna policy syftar till att uppfylla Trelleborgs kommuns lokala mål för bekämpningsmedel.

Lokalt mål för bekämpningsmedel

Senast år 2020 ska halten av kemiska bekämpningsmedel och deras nedbrytningsprodukter vara nära noll (under detektionsgränsen) i sjöar, vattendrag, grundvatten och ytvatten i Trelleborgs kommun."

Samhällsbyggnadsnämndens mål och riktlinjer för spridning av kemiska bekämpningsmedel i Trelleborgs kommun

För att uppfylla de lokala miljömålen samt policy gällande kemiska bekämpningsmedel ovan togs fram "Samhällsbyggnadsnämndens mål och riktlinjer för spridning av kemiska bekämpningsmedel i Trelleborgs kommun" som antogs i samhällsbyggnadsnämnden, med två delmål enligt följande.

"Delmål 1-kommunägd mark

All spridning av kemiska produkter (utom ättika) i syfte att bekämpa ogräs ska upphöra senast 2015-12-31 på mark som Trelleborgs kommun äger och förvaltar.

Spridning av kemiska produkter i syfte att bekämpa svamp, skadedjur och mikroorganismer inom mark som Trelleborgs kommun äger och förvaltar ska i möjligaste mån upphöra senast 2015-12-31."

"Delmål 2-av kommunen utarrenderad mark

Spridning av kemiska produkter i syfte att bekämpa ogräs, svamp, skadedjur och mikroorganismer inom av kommunen utarrenderad mark ska i möjligaste mån upphöra senast 2015-12-31.

Spridning av kemiska produkter i syfte att bekämpa ogräs inom av kommunen utarrenderad mark i vattenskyddsområdena ska upphöra senast 2016-12-31.

Spridning av kemiska produkter i syfte att bekämpa svamp, skadedjur och mikroorganismer inom av kommunen utarrenderad mark i vattenskyddsområdena ska i möjligaste mån upphöra senast 2016-12-31."

Underlag för bedömning vid handläggning av ansökan om tillstånd och anmälan om spridning av bekämpningsmedel på mark och vägar som kommunen äger, förvaltar eller utarrenderar

Förbud att sprida växtskyddsmedel på vissa områden

37 § Växtskyddsmedel får inte användas

1. på ängs- eller betesmark som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slätter eller bete,
2. på skolgårdar eller gårdar till förskolor eller på lekplatser som allmänheten har tillträde till,
3. i parker eller trädgårdar eller andra områden som i första hand är avsedda att vara rekreatiomsområden som allmänheten har tillträde till,
4. inom koloniträdgårdsområden eller i växthus som inte används yrkesmässigt,
5. på tomtmark för bostadshus eller på krukväxter i hemträdgårdsmiljö, eller
6. på växter inomhus utom i produktionslokaler, lagerlokaler och liknande lokaler. Förordning (2021:229), trädde i kraft 2021-10-01).

37 a § Kemikalieinspektionen får meddela föreskrifter om undantag från förbuden i 37 § 2–6 för verksamma ämnen i växtskyddsmedel som bedöms innebära en begränsad risk för människors hälsa och miljön.

Kemikalieinspektionen har meddelat föreskrifter om undantag från förbuden i 37 § 2–6 för verksamma ämnen i växtskyddsmedel som bedöms innebära en begränsad risk för människors hälsa och miljön. Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2022:3) om bekämpningsmedel trädde i kraft den 1 maj 2022 och ersätter tidigare föreskrifter, KIFS 2008:3, enligt följande:

”Undantag från förbudet mot att använda växtskyddsmedel inom vissa områden
3 § Förbuden mot att använda växtskyddsmedel inom vissa områden i 2 kap. 37 § 2–6 förordningen (2014:425)

om bekämpningsmedel gäller inte växtskyddsmedel vilkas samtliga verksamma ämnen

1. är godkända som verksamma ämnen med låg risk enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 av den 25 maj 2011 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 vad gäller förteckningen över godkända verksamma ämnen, eller
2. anges i bilaga 1.”

Kommentar: Verksamma ämnen som avses i 2 kap. 2 och 3 §§, bilaga 1, är exempelvis:

Aluminiumammoniumsulfat

Askorbinsyra

Pelargonsyra

Kaprinsyra - Kaprylsyra - Laurinsyra

Järn (II)sulfat

Rapsolja
 Rybsolja
 Fiskolja
 Svavel
 Urea
 Ättiksyra
 Bakterier mm.

38 § Statens jordbruksverk får meddela föreskrifter om undantag från förbuden i 37§

1. om det behövs för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänsskadegörare enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 av den 26 oktober 2016 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 228/2013, (EU) nr 652/2014 och (EU) nr 1143/2014 samt om upphävande av rådets direktiv 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG, 2000/29/EG, 2006/91/EG och 2007/33/EG eller enligt bestämmelser som genomför den förordningen, eller

2. som behövs för odlandet av växter som bevaras i Nationella genbanken eller i nordiskt genresurscenter.

38 a § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om undantag från förbuden i 37 § 2–6 för att förhindra introduktion, etablering och spridning av invasiva främmande arter.

Innan Naturvårdsverket meddelar föreskrifter ska verket ge övriga berörda myndigheter tillfälle att yttra sig (SFS 2021:229).

Dispens från förbuden i 37 §

39 § Den kommunala nämnden får i det enskilda fallet ge dispens från förbuden i 37 §, om växtskyddsmedlet är godkänt av Kemikalieinspektionen och användningen är förenlig med villkoren för godkännandet, och

1. det behövs för odlandet av växter som bevaras i Nationella genbanken eller i Nordiskt genresurscenter, eller

2. det behövs av andra särskilda skäl. Förordning (2021:229).

Jordbruksverket får meddela föreskrifter om undantag från förbudet i 37 § 1 för att förhindra introduktion, etablering och spridning av invasiva främmande arter.

Innan Jordbruksverket meddelar föreskrifter ska verket ge övriga berörda myndigheter tillfälle att yttra sig.

Ansökan om tillstånd att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel

40 § Det är förbjudet att utan särskilt tillstånd av den kommunala nämnden yrkesmässigt använda växtskyddsmedel

1. i sådana parker och trädgårdar dit allmänheten har tillträde och som inte omfattas av förbudet i 2 kap. 37 § 3,
2. inom idrotts- och fritidsanläggningar,
3. vid planerings- och anläggningsarbeten,
4. på vägområden samt grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor, och
5. på ytor av asfalt, betong eller andra hårdgjorda material.

Tillstånd att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel som har beslutats enligt 2 kap. 40 § i den äldre lydelsen gäller fortfarande. Tillstånd som har beslutats enligt 2 kap. 40 § första stycket 1–4 i den äldre lydelsen gäller dock som längst till och med den 31 december 2022. (SFS 2022:289, trädde i kraft 2022-10-01).

40 a § Tillståndsplikten i 40 § gäller inte växtskyddsmedel som i föreskrifter meddelade enligt 37 a § har undantagits från användningsförbudet i 37 §. Tillståndsplikten i 40 § 4 och 5 gäller inte användning av växtskyddsmedel

1. på vägområden, för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av
 - a) invasiva främmande arter, eller
 - b) karantänskadegörare enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 eller enligt bestämmelser som genomför den förordningen, eller
2. på banvallar. (SFS 2022:1393, trädde i kraft 2022-10-01).

Anmälan om att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel

41 § Det är förbjudet att utan skriftlig anmälan till den kommunala nämnden yrkesmässigt använda växtskyddsmedel

1. på vägområden, för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av
 - a. invasiva främmande arter, eller
 - b. karantänskadegörare enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 eller enligt bestämmelser som genomför den förordningen,
2. på banvallar, och
3. inom områden som inte omfattas av förbud enligt 37 § eller krav på tillstånd enligt 40 § och som har en sammanhängande area överskridande 1 000 kvadratmeter där allmänheten får färdas fritt.

Den anmälningspliktiga verksamheten får påbörjas tidigast fyra veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte nämnden bestämmer något annat. Förordning (2021:229).

41 a § Kravet på anmälan i 41 § gäller inte växtskyddsmedel som i föreskrifter meddelade enligt 37 a § har undantagits från användningsförbudet i 37 §. Kravet på anmälan i 41 § första stycket 3 gäller inte användning på åkermark. Förordning (2021:229).

Punktbehandling mm.

42 § Bestämmelserna i 37 § 1, 40 § och 41 § gäller inte användning som

1. har karaktär av punktbehandling, och
2. har en sådan begränsad omfattning att människors hälsa och miljön inte riskerar att skadas. Förordning (2021:229).

Se vidare: Högre krav på växtskyddsmedel som får användas i trädgårdar - Kemikalieinspektionen

Naturvårdsverkets Vägledning om tillstånd och anmälan vid användning av växtskyddsmedel inom särskilda områden

I Naturvårdsverkets Vägledning om tillstånd och anmälan vid användning av växtskyddsmedel inom särskilda områden enligt 2 kap 40 och 41 §§ förordning (2014:425) om bekämpningsmedel, finns information om växtskyddsmedel med låg risk, punktbehandling, kemisk bekämpning med växtskyddsmedel som inte är farliga för vattenmiljön samt ytavrinning och dränering.

Växtskyddsmedel med låg risk

Om kemiska växtskyddsmedel måste användas för att uppnå syftet med bekämpningen, bör i första hand växtskyddsmedel med låg risk övervägas. Exempel på verksamma ämnen som ingår i växtskyddsmedel som vanligtvis inte är klassificerade som farliga för vattenmiljön är ättiksyra och pelargonsyra som används för att bekämpa ogräs. I detta sammanhang är det dock viktigt att påpeka att även om själva växtskyddsmedlet inte har klassificerats som farligt för vattenmiljön kan det innehålla verksamma ämnen som är farliga för vattenmiljön. Glyfosat och bentazon är exempel på verksamma ämnen som är klassificerade som farliga för vattenmiljön men som ändå ofta ingår i växtskyddsmedel som inte är klassificerade som farliga för vattenmiljön.

Punktbehandling

Begreppet punktbehandling finns definierat i 2 kap. 2 § i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:2) om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel och förklaras vidare i Naturvårdsverkets vägledning till föreskrifterna. Där står att punktbehandling är behandling av växter med en metod som medför att växtskyddsmedlet inte sprids utanför det avsedda objektet.

För att undantaget i 42 § bekämpningsmedelsförordningen (SFS 2021:229) ska vara tillämpligt krävs alltså – utöver att användningen ska ha karaktär av punktbehandling – att användningen har en sådan begränsad omfattning att människors hälsa och miljön inte riskerar att skadas. Detta innebär i regel att undantaget inte gäller vid behandling som utförs mot ett stort antal växter inom ett område vid ett tillfälle eller flera tidsmässigt näraliggande tillfällen. När det gäller bekämpning av till exempel jätteloka bör undantaget omfatta behandling av ett tiotal växter som sker inom ett mindre område, såsom en begränsad sträckning av en banvall. Vid bekämpning mot svampangrepp på en gräsyta bör undantaget omfatta behandling av maximalt ca en kvadratmeter.

När det gäller spridning av växtskyddsmedel med ryggspruta kan man generellt sett inte säga att den typen av behandling omfattas av definitionen av punktbehandling, eftersom sådan behandling ofta innebär att växtskyddsmedel hamnar utanför det avsedda objektet. I vissa fall skulle dock spridning av växtskyddsmedel med ryggspruta kunna betraktas som punktbehandling, till exempel i fråga om bekämpning mot svampangrepp på en mycket begränsad del av en gräsyta där växtskyddsmedlet inte hamnar utanför det angripna området.

Ytavrinning och dränering

Yrkesmässig användning av växtskyddsmedel är tillståndspliktig på ytor av asfalt, betong eller andra hårdgjorda material på grund av risken för ytavrinning till ytvatten eller avloppssystem, med undantag för vad som meddelats i 40 § a ändring i bekämpningsmedelsförordningen (SFS 2022:289), där tillståndsplikt inte råder. I viss mån hanteras risken för oavsiktlig spridning genom ytavrinning på ett generellt plan genom Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2015:2 som innehåller krav på skyddsavstånd till öppna diken, dagvatten- och dräneringsbrunnar, sjöar och vattendrag och dricksvattenbrunnar. När det gäller växtskyddsmedel som innehåller verksamma ämnen som typiskt sett kan anses innebära en risk för vattenlevande organismer bör prövningsmyndigheten trots detta vara restriktiv med att meddela tillstånd till användning på ytor av asfalt, betong eller andra hårdgjorda material. Detta bör gälla för växtskyddsmedel som är farliga för vattenmiljön eller som innehåller verksamma ämnen som ofta påträffas i vattenmiljön. Exempel på sådana ämnen är MCPA och glyfosat och dess nedbrytningsprodukter.

Användning av alternativa metoder

Mekanisk, termisk och biologisk bekämpning samt varierad växtföljd är alternativ som alltid ska användas där det är möjligt. Vid en anmälan eller ansökan om kemisk bekämpning, ska verksamhetsutövaren inkomma med uppgifter om motivering med avseende på nödvändighet, metodval och tidpunkt jämte bedömning enligt miljöbalkens 2 kap om allmänna hänsynsregler.

Verksamhetsutövaren har enligt miljöbalkens hänsynsregler ett ansvar för att inhämta kunskaper och att vidta åtgärder för att de nationella miljökvalitetsmålen ”Giftfri miljö”, Grundvatten av god kvalitet”, ”Levande sjöar och vattendrag”, ”Ett rikt odlingslandskap” samt vattendirektivet ska uppnås.

Vid planering, nyanläggning och skötselplanering av områden ska förebyggande åtgärder vidtas för att förhindra uppkomst av ogräs och för att underlätta skötseln av ytorna utan kemisk bekämpning.

Malmö stads riktlinjer för kemiska bekämpning 2015

I Malmö stads riktlinjer för kemisk bekämpning 2015, står följande om vägområden:

”Vägområden och andra mycket genomsläppliga ytor kan vara parkeringsytor där anläggningsmaterialet är grus. Spridningen kräver tillstånd som ges av miljöförvaltningen.

Kemisk bekämpning bör inte utföras på grusade eller andra genomsläppliga ytor där risken är mycket hög för avrinning till dag- och ytvatten. Kemisk bekämpning bör heller inte utföras på ytor som har låg biologisk aktivitet som just grusade ytor har. Preparat med ättiksyra, mindre än 24 procent som verksamt substans, kan tillåtas i kombination med bästa möjliga teknik där påverkan på vattendrag till följd av avrinning bedöms som försumbar.

Ansökningar som inkommer till miljöförvaltningen gäller främst bekämpning av ogräs och då på platser där alternativa metoder, som till exempel flamning, innebär en risk eller att alternativa metoder inte är möjliga.

Spridning på ytor av asfalt eller betong eller andra hårdgjorda ytor kräver tillstånd som ges av miljöförvaltningen, med undantag för 40 § a bekämpningsmedelsförordningen. Kemisk bekämpning bör inte utföras på hårdgjorda eller belagda ytor då det ofta råder hög risk för avrinning till dag- och ytvatten från dessa ytor.

Preparat med ättiksyra, mindre än 24 procent som verksam substans, kan tillåtas i kombination med bästa möjliga teknik för att minimera påverkan på omgivningen och där påverkan på vattendrag till följd av avrinning bedöms som försumbar.”

Miljöavdelningens bedömning vid handläggning av ansökan om tillstånd respektive anmälan om spridning av bekämpningsmedel

Handläggning av ansökan om tillstånd till eller anmälan om spridning av växtskyddsmedel

I ändringsförordningen, SFS 2021:229, 37 §, punkt 2–6, har det införts undantag i KIFS 2022:3, från förbuden att sprida växtskyddsmedel på vissa platser. Förbuden gäller inte växtskyddsmedel vilkas samtliga verksamma ämnen är godkända som verksamma ämnen med låg risk enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 eller anges i KIFS 2022:3, bilaga 1, till exempel ättika, pelargonsyra och järn-(II)sulfat.

Med andra ord växtskyddsmedel får användas på dessa områden, om växtskyddsmedlen innebär en begränsad risk för människors hälsa och miljön, enligt 37 § och 37 § a:

2. på skolgårdar eller gårdar till förskolor eller på lekplatser som allmänheten har tillträde till,
 3. i parker eller trädgårdar eller andra områden som i första hand är avsedda att vara rekreatiomsområden som allmänheten har tillträde till,
 4. inom koloniträdgårdsområden eller i växthus som inte används yrkesmässigt,
 5. på tomtmark för bostadshus eller på krukväxter i hemträdgårdsmiljö, eller
 6. på växter inomhus utom i produktionslokaler, lagerlokaler och liknande lokaler. Förordning (2021:229), trädde i kraft 2021-10-01).
- Förbud råder fortfarande 1. på ängs- eller betesmark som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slätter eller bete,

Enligt 40 § a) gäller inte tillståndsplikten i 40 § för växtskyddsmedel som i föreskrifter meddelade enligt 37 a § har undantagits från användningsförbud i 37 §. Tillståndsplikten i 40 § 4 och 5 gäller inte användning av växtskyddsmedel

1. på vägområden, för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av
 - a) invasiva främmande arter, eller
 - b) karantänskadegörare enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 eller enligt bestämmelser som genomför den förordningen, eller
2. på banvallar. (SFS 2022:1393, trädde i kraft 2022-10-01).

Miljöavdelningen noterar att tillståndsplikt gäller för sådana områden enligt 40 § nedan, för sådana växtskyddsmedel som inte omfattas av undantagen i 37 § och 37 § a, samt undantagen i 40 § a (40 § punkt 4 och 5, för bland annat invasiva arter och banvallar)

1. i sådana parker och trädgårdar dit allmänheten har tillträde och som inte omfattas av förbudet i 2 kap. 37 § 3,
 2. inom idrotts- och fritidsanläggningar,
 3. vid planerings- och anläggningsarbeten,
 4. på vägområden samt grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor, och
 5. på ytor av asfalt, betong eller andra hårdgjorda material.
- (SFS 2022:289, trädde i kraft 2022-10-01).

Förbud råder fortfarande i parker eller trädgårdar eller andra områden som i första hand är avsedda att vara rekreationsområden som allmänheten har tillträde till,

Vid handläggning av ansökan om tillstånd för spridning av bekämpningsmedel mot ogräs enligt 40 §, ska Samhällsbyggnadsnämnden därför generellt inte ge tillstånd för glyfosat, MCPA, bentazon, basagran eller andra bekämpningsmedel som är farliga för vattenmiljön. Exempel på verksamma ämnen som ingår i växtskyddsmedel som vanligtvis inte är klassificerade som farliga för vattenmiljön är ättiksyra och pelargonsyra, som är godkända som verksamma ämnen med låg risk. Dessa kräver enligt 37 §, 37 § a, 40 § a, inget tillstånd.

Enligt 41 § förordningen om bekämpningsmedel, är det förbjudet att utan skriftlig anmälan till den kommunala nämnden yrkesmässigt använda växtskyddsmedel

1. på vägområden, för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av
 - a. invasiva främmande arter, eller
 - b. karantänskadegörare enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 eller enligt bestämmelser som genomför den förordningen,
2. på banvallar, och
3. inom områden som inte omfattas av förbud enligt 37 § eller krav på tillstånd enligt 40 § och som har en sammanhängande area överskridande 1 000 kvadratmeter där allmänheten får färdas fritt. Den anmälningspliktiga verksamheten får påbörjas tidigast fyra veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte nämnden bestämmer något annat. Förordning (2021:229).

Enligt 41 a § gäller att kravet på anmälan i 41 § inte växtskyddsmedel som i föreskrifter meddelade enligt 37 a § har undantagits från användningsförbudet i 37 §. Kravet på anmälan i 41 § första stycket 3 gäller inte användning på åkermark.

Det är med andra ord tillåtet att sprida bekämpningsmedel utan anmälan till Samhällsbyggnadsnämnden på områden enligt 41 §, om växtskyddsmedlet är meddelat enligt 37 § a och undantagits från användningsförbudet i 37 §, på

1. på vägområden, för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av
 - a) invasiva främmande arter, eller
 - b) karantänskadegörare eller
2. på banvallar och
3. inom områden som inte omfattas av förbud enligt 37 § eller krav på tillstånd enligt 40 § och som har en sammanhängande area överskridande 1 000 kvadratmeter där allmänheten får färdas fritt, om man sprider växtskyddsmedel, som är meddelade enligt 37 § a och undantagits från användningsförbudet i 37 §. I annat fall måste skriftliga anmälan sändas in till Samhällsbyggnadsnämnden.

I beslut om tillstånd eller godtagande av anmälan ska villkor uppges om skyddsavstånd enligt NFS 2015:2.

Ansökan om tillstånd för spridning av bekämpningsmedel på grusytor

Vid ansökan om tillstånd för spridning av bekämpningsmedel på grusytor kan ges till glyfosatpreparat invid stallbyggnader etc. om motiv och koppling finns till foder-och livsmedelslagstiftning. På övriga ytor kan eventuellt tillstånd till ogräsättika, dvs växtskyddsmedel med låg risk, beviljas, dvs på vägområden samt grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor, 5. på ytor av asfalt, betong eller andra hårdgjorda material, dvs som inte omfattas av 40 § a).

Handläggaren ska även följa Malmö stads riktlinjer för kemiska bekämpning 2015, avseende bekämpning av vägområden med grusade ytor med preparat baserat på ättiksyra, se ovan.

Dispens att sprida växtskyddsmedel på vissa områden

Dispens kan ges vid ansökan om spridning av växtskyddsmedel enligt 37 §, om det finns särskilda skäl enligt 39 §, såsom bekämpning av invasiva arter, till exempel jätteloka och parkslide, med glyfosatpreparat. Den kommunala nämnden får i det enskilda fallet ge dispens från förbuden i 37 §, om växtskyddsmedlet är godkänt av Kemikalieinspektionen och användningen är förenlig med villkoren för godkännandet, om det finns särskilda skäl mm. enligt 39 § ovan.

Handläggning av tillståndsansökan i vattenskyddsområden

Vid handläggning av tillståndsansökningar för användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområden använder sig miljöavdelningen av resultat från Macro-DB för att göra en bedömning om substansen är godkänd att använda eller inte. Macro-DB utvisar risken för att en viss användning av bekämpningsmedel kan föranleda oavsiktligt läckage av bekämpningsmedel till grundvattnet. Miljöavdelningen kan ge dispens för de bekämpningsmedel som innehåller substanser som inte överskrider 0,1 mikrogram per liter enligt

simuleringsprogrammet Macro-DB. Bedömningen är att risken för läckage och kontaminering till/av grundvattnet är liten. De bekämpningsmedel som innehåller substanser som överskrider 0,1 mikrogram per liter enligt simuleringsprogrammet Macro-DB ger miljöavdelningen inte dispens för användning, då avdelningen anser att det finns stor risk för läckage till grundvattnet. Bedömningen av handläggningen grundar sig på simuleringsprogrammet Macro-DB, försiktighetsprincipen i miljöbalken och Vägledning för prövning - Tillstånd till användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområdena framtagen av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten.

Tillstånd för spridning av bekämpningsmedel krävs enligt skyddsföreskrifterna i vattenskyddsområdenas inre och yttre zon

Länsstyrelsen i Skåne län fattade beslut 2004 om vattenskyddsområdena Trelleborg- Fuglie, Alstad och Klagstorp, med skyddsföreskrifter. Enligt skyddsföreskrifterna är det förbjudet att sprida bekämpningsmedel i vattenskyddsområdenas inre och yttre zon utan tillstånd från kommunens nämnd för miljöfrågor (Samhällsbyggnadsnämnden).

Bedömning av information om användning av biocider

Vid granskning av information om användning av biocider enligt 3 kap. förordningen om bekämpningsmedel (SFS 2014:425) ska alternativ till användning av biocider övervägas, exempelvis användning vid bekämpning av råttor i avlopps nätet med anordningar som Wisetrap, råttfällor mm. Alternativa metoder bör användas när det är möjligt. Spridning av kemiska produkter i syfte att bekämpa svamp, skadedjur och mikroorganismer med biocider inom mark som Trelleborgs kommun äger, förvaltar och utarrenderar bör vara restriktiv.

Övriga aspekter att ta hänsyn till vid bedömning av ansökan/anmälan

Samhällsbyggnadsnämnden bör vid handläggning av ansökan om tillstånd även ta hänsyn till trafiksäkerhet och arbetsmiljön i vägområden. Spridning av växtskyddsmedel med låg risk, såsom ättiksyra och pelargonsyra, kan behöva fler behandlingar än till exempel glyfosat. Vid ansökan på vägområden kan tillstånd till en kombination av både glyfosat och växtskyddsmedel med låg risk behöva ges.

En annan aspekt att ta hänsyn till är skillnaden i behandlingskostnad mellan kemiska och icke-kemiska metoder, speciellt när ansökan rör äldre infrastruktur.